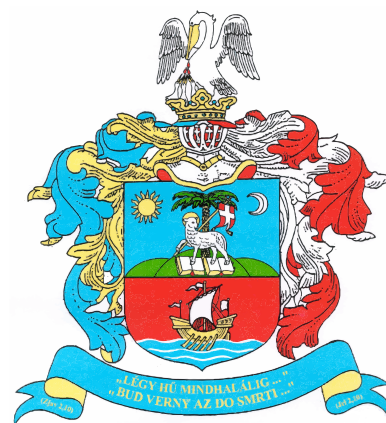

KÁLVINISTA SZEMLE

A SZLOVÁKIAI REFORMÁTUS KERESZTYÉN EGYHÁZ
HIVATALOS LAPJA

XCI. évfolyam

9. szám

2020. szeptember

Ára 0,50 €

ÚJ TANÉV, ÚJ FELADATOK

Eltelt a nyár, így ezzel együtt kinyitják kapuikat az iskolák is, amelyek az elmúlt tanévben a koronavírus elleni küzdelem érdekében hónapokig zárva voltak. Az oktatói munka a rendhagyó helyzetben távoktatást követelt meg, de most újra benépesednek a tantermek, újra gyermekszivajtól lesz minden hangos. Valami ismét elkezdődik, valami új és titokzatos, olyan feladatok kontinuitása, amely erőt, kitartást és fáradságot vesz igénybe, de ez egyben minden ember nagy lehetősége. A tanulás lehetősége Isten bölcs tervére mutat, mert amint Comenius írta: „Az embernek fokozatosan kell tanulnia, hiszen minden teremtménynek törvénye, hogy semmiből veszi a kezdetét, és fokozatosan növekszik lényegét és cselekvőképességét tekintve.” Református iskoláinkban a kurrikulumnak eleget téve különböző nevelési célokat tűzünk ki, de nem szabad elfeledkeznünk a legnagyobb célról. A nevelés célja, társadalmi korok és nézetek szerint változik, de a keresztyén pedagógus mindenkor, minden korszakban Krisztusra mutat, éppen ezért lehet tanítvány és mester egy személyben. Jézus Krisztus szavai a mostani iskolakezdés alkalmával is érvényesek: „Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket, és ne tiltsátok el tőlem őket, mert ilyeneké az Isten országa” (Mk 10,14). Az Úr ezzel három dologra mutat rá, amelyet iskoláinkban és minden nevelői intézményünkben empatikus szeretettel alkalmaznunk kellene: adjunk esélyt a gyermekeknek, ne mondjunk le senkiről se, és figyeljünk a közösségen belül az egyénre.

A jelen kor egyik legfontosabb jellemzője az értékátrendezőési folyamatok felgyorsulása. Ezzel a jelenséggel találkozunk és konfrontálódunk naponként azok is, akik gyermekeket nevelnek. Ebben az új tanévben tanítványi lelkülettel, bátorsággal és eltökéltséggel – dacolva az evilági eszmékkel – közvetítsünk olyan értékeket, amelyek lehetnek a gyermeki személyiség leg-

mélyebben beágyazott, eligazodást segítő támpontjává, mely szilárdságot, biztonságot, következetességet képes nyújtani mindenkinek a mindennapokban zajló élethez.

A jó pedagógus éppen ezért az, aki mer iránytűje lenni a gyermekeknek, mert bizony „az idők gonoszak”, így a mostani időszakban felerősödött a kísértés, a gyermeki lelkek kiszolgáltatottabbak és sebezhetőbbek, mint egykor. Az információ áradatában szükséges a tanácsadás, a vezetés, a korrekt kritika, de fontos a személyes példaadás is.

Comenius a *Leges scholae bene ordinatae* című értekezésében

a következőket írta az iskolák igazgatóinak: „*Scholae totius praecipuum lumen et columen se esse memento*”, vagyis: az igazgatók tartsák emlékezetükben, hogy ők a fényei és oszlopai az iskoláknak. Ez nagy kihívás és magaslatos megbízatás, ám ez lenne a feladata minden egyes neveléssel foglalkozó személynek. Erre a magaslatos feladatra valóban csak pedagógusi talantomokkal megáldott, a neveléstudományban jártas, erkölcsös és hitvalló keresztyének képesek, akik Krisztus

Szarvas László

megbízatásából fakadóan mernek sóvá és világossággá lenni a hétköznapiakban, így a gyermekek és a fiatalok körében is. De a szülők feladata sem kisebbrendű az oktató-nevelői munkában. Eredményes tanulási folyamat csak ott lehetséges, ahol a pedagógus és a szülő kéz a kézben, egy cél érdekében együtt munkálkodik a gyermeki személyiség kibontakozásában, a világ megismertetésében és az erkölcsi-szellemi értékek átadásában. Tanítsuk meg a gyermekeket arra, hogy minden gondolatukkal szeressenek, és szeretetük minden megnyilvánulásával gondolkozzanak! A családi nevelésnek és az iskolai oktatásnak bizonyos fokon szinkronba kell kerülnie. Isten legyen mindnyájunkkal ebben az új tanévben!

Gaspárecz Tihamér

BIZONYTALANSÁG

Minden iskolaév sok titkot rejteget, nem tudjuk, milyen évbe lépünk, mi minden-nel kell megbirkóznia a gyerekeknek, tanároknak, szülőknek. Mennyi sok feladat vár, teljesítésre váró terv, munka és sok-sok küzdelem. Minden iskolaévet meg kell harcolni, kinek többet, kinek kevesebbet. De most még inkább igaz ez a küzdelem, mert közbeszólt a bizonytalanság, aminek következtében félve lépünk előre, mert most még inkább nem tudjuk, mi vár ránk.

Az elmúlt félszázévet megharcoltuk Isten segítségével, nagy változásokat és váratlan fordulatokat éltünk meg. Talán erre visszatekintve is látjuk még inkább bizonytalannak azt, ami előttünk van. Nem tudjuk, mi vár ránk a bizonytalan járványhelyzet miatt.

De gondoljunk csak bele: mi biztos egyáltalán az életünkben? Mi jelent biztonságot számunkra? A biztos az, ami mozdíthatatlan, ami változás nélküli, ami mindig szilárdan megáll. Szeretjük a biztosat, azt, ami úgy történik, ahogy arra fel vagyunk készülve, amikor nem lép meg bennünket semmi, amikor úgy van minden, ahogy arra berendezkedtünk – amikor a komfortzónánkból nem zökkent ki semmi. Ez jelenti számunkra a biztonságot.

KÉSZÜLTSGEBEN

„Éppen ezért meg vagyok győződve arról, hogy aki elkezdte bennetek a jó munkát, elvégzi Krisztus Jézus napjára.” (Fil 1,6)

Ünneptelen félévben vagyunk, ráadásul a vírushelyzet miatt sok, egyébként természetes alkalmunk is elmaradt. Hiányoznak a jeles napok, amelyek mentén éljük az életünket. Így nehéz a hitéletünket élenként tartani. Pál apostol azonban emlékezteti a filippibelieket, hogy melyik az életünk legfontosabb napja. Ez a nap a Jézus Krisztus napja. Ama nap, amikor Jézus Krisztus újra eljön, hogy megítélje a világot. Pál szavaiból az tűnik ki, hogy az ő életének ez volt a fő viszonyítási pontja. Nemcsak arról volt szó, hogy néha ez alapján döntött, hanem mindig ezt tartotta legélesebben szem előtt. A filippiekhez írt levél elején ez két dologban jelenik meg:

Pál a gyülekezet helyzetét ehhez a nap-

De ebből a szempontból semmi sem biztos, hiszen annyi minden más dolog van, külső körülmény, váratlan szituációk, amik ezt nem engedik meg. Amikor kiközösítjük magunkat, amikor megszűnik számunkra az a biztos, amire támaszkodtunk, akkor a bizonytalanság nagyon el tud minket keseríteni, megijesz, és hajlamosak vagyunk mindent sötétben látni.

Ha ilyesmit élünk meg életünkben, akár az iskolaév alatt, akár a mindennapi életben, mindig újra és újra vissza kell térnünk oda, ahol egyedül a biztonság, a biztos talaj és alap van, ami mozdíthatatlan, ami megáll. Az egyik énekünk is így fejezi ki: „Megáll az Istennek Igéje, és nem állhat senki ellene...” (171. ének). Egyedül a mindenható, örökkön örökké élő Úr az, aki tegnap és ma és mindörökké ugyanaz. A bizonytalanságban van egy biztos pont, sőt nem pont, hanem van hatalmas Királyunk, aki megtart, és átvezet minden bizonytalan élethelyzetben. Őhöz ragaszkodjunk!

Csonthó Aranka

Anek Socha

hoz viszonyítja, és a levél megszólításában szenteknek nevezi a gyülekezet tagjait. Nem azért, mintha már etikailag tökéletesek és vétek nélkül valók volnának. De Pál úgy látja őket, mint akiket a Jézus Krisztus kegyelme fel tud készíteni ama napra.

A keresztyén ember ama nap felől nézve szemléli a mindennapi dolgokat. Ha pedig így tesz, akkor rá kell jönnie, hogy a mostban a fontosnak tűnő események és célok viszonylagossá válnak, elveszítik központi szerepüket. Egy-egy megpróbáltatás – legyen az akár olyan, mint a koronavírus-járvány, amit a történelem sem felejt majd el – is csak egy kis ideig tartó kellemetlenséggé törpül, mert „a jelen szenvedései nem hasonlíthatók ahhoz a dicsőséghez, amely láthatóvá lesz rajtunk” (Róm 8,18).

Ama napra tekintve a cél, az életünk iránya is ki van jelölve. Ez azt jelenti, hogy nemcsak rövidtávú célokban gon-

dolkodunk, hanem a leghosszabb távú célban, amely már nem az emberi lépték, hanem Isten léptéke. Nem csupán a következő generációnak szól, hanem nemzedékről nemzedékre.

Ha ama nap van a gondolkodásunk középpontjában, akkor az emberekhez való viszonyunk is megváltozik. Mivel az a nap Jézus Krisztus napja, ezért úgy láthatjuk az embereket, amilyenekké az Úr teheti őket. Mert az ember azt nézi, ami a szeme előtt van, de az Úr azt nézi, ami a szívben van. Ugyan ki gondolta volna, hogy a gadarai megszállottból igehirdető lesz? Jézus Krisztus tudta, hogy ez lehetséges, mégpedig a kegyelem által.

Ne feledkezzünk meg tehát életünk legfontosabb napjáról, és „állhatatossággal fussuk meg az előttünk levő pályát. Nézzünk fel Jézusra, a hit szerzőjére és beteljesítőjére” (Zsid 12,1–2).

Haris Szilárd

A MEGÚJULÁS TÜKÖRSZILÁNKJA

Az egyházi tisztújítás

A 2020-as év a látható egyházat igazgató személyi kar megújulásáról szól mindhárom testületi szinten. Jó reménységgel szeptember 15-éig az egyházközösségekben megtörtént az új gondnokok és presbiterek megválasztása, és további jó reménységgel – Isten Lelkének vezetését várva – nézünk elébe az októbernek, amikor is egyházmegyei tisztségviselőket jelölünk és választunk, valamint eldől az is, hogy kik lesznek az egyetemes egyház tisztségeire állított jelöltek, kikre az anya-egyházközösségek presbitériumai novemberben adhatják le szavazataikat. Sűrű ősz elé nézünk, hogy hitünkkel, bölcsességünkkel és becsületünkkel megalapozhassuk a 2021. január 1-jétől kezdődő, új, hatéves egyházi ciklust.

Református egyházunk – a reformátori alapelvek szerint – ún. alulról építkező, igehirdető egyház, amelyben a világi és lelkészi tagok együttesen szorgoskodnak azon, hogy az Úr igéje minél többször, minél több helyen, minél többféle módon hangozhasson fel az emberek körében. Egyházunkban az alulról építkezés az egyházközösségek nyújtotta erős alapot tekintti az egyházi szolgálat elsődleges célközösségének – ahol található a megváltásra vágyakozók és a megváltást kereső emberek egysége –, amire való tekintettel hozzák meg az egyházi felsőbb szervek döntéseiket, hogy az örökkévaló ige az egyház hármasszintű – tehát egyházközösségi, egyházmegyei és egyetemes egyházi – véráramában úgy áradjon, mint forrásból a víz, mely a szomjúság oltására siet.

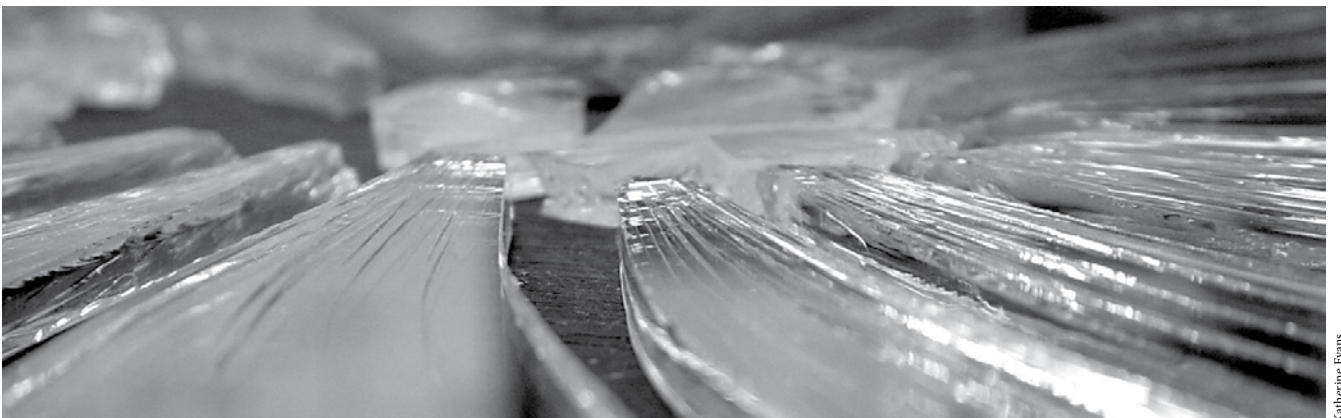
Amikor tehát tisztségviselőket választunk – amellett, hogy törvényeink meghatározzák az egyes tisztségek betöltéséhez szükséges alaki feltételeket –, egy olyan lelki összhangot is érdemes vizsgál-

nunk az egyes jelölteknel, amely az alaptól a felső szintig – bár nem a szegletkőig, hiszen az maga Jézus Krisztus (az Ef 2,20 alapján) – azon van, hogy az Úrnak az emberekhez szóló üzenete akadálymentesen eljusson. Nagy pironkodásra okot adó tett lenne, ha éppen egyházi tisztségviselőink képeznék ennek akadályát, akár saját szándékos bojkottjukkal, akár hiteltelen életvitelükkel. Az egyházi tisztújítás ugyanis nem arról szól, hogy legyen egy jobb és bal oldal az egyes egyházi testületekben, amelyek majd elvitáznak egymással – ellenzéki pozíciókban hat év alatt, azt majd az Úristen eldönti, hogy ki kerüljön a jobb és bal oldalra (Mt 25,33) –, hanem egy olyan egységes és egyetértő közösségként kell fungálnia minden tisztségviselőnek – a presbitériumtól a zsinatig –, amely az isteni békességen alapuló egyetértés letéteményese, és nem holmi világi civakodás módjára próbálja elérni, kinek van igaza, mert itt senkinek sincs igaza, csak Istennek, aki ott van belefoglalva az igébe, amelyre mindenkinek figyelnie kell.

A reformáció vívmánya az, hogy egyházunk szervezetét egy úgymond zsinat-presbiteri elvre fektette (Duisburgi Zsinat, 1610). Ennek értelmében az egyházközösségek presbitériumai lemondanak bizonyos jogaikról, és azokat egy általuk választott felsőbb testületnek (zsinat) – és az ahhoz fűződő tisztségviselőknél – adják át, hogy a sok egyházközösség által alkotott egyház egészére vonatkozó szabályokat hozzanak, hogy az egyházra ne a széthúzás, hanem ellenkezőleg, az összpontosítás – méghozzá a megváltó Istenre – legyen a jellemző. A presbitérium az egyházközösség kormányzó szerve – amelynek 4-től 40 főig terjedő

létszámát tetemesen világi tagok teszik ki a köztük szolgáló lelkésszel –, amely egy olyan kiegyensúlyozott rend őrzője az egyházközösségben, melynek keretében a világi tisztségviselők öröködnék afölött, hogy az ige hirdetésének meglegyenek az alaki feltételei, a lelkészi személyek pedig biztosítják azt, hogy ez alaki feltételek között meglegyen a lelki tartalom is, így képezve az egyház nagyszerű testét e büntől csonka világban. Igen, a presbitériumnak éppen a világi többségű összetétele jelzi azon küldetését, hogy itt elősorban minden a megszólítottokról (hívek) szól, és nem pedig a küldöttekről (lelkészek), ezzel is tükrözve a református egyház szolgálati elkötelezettségét a gyülekezetek iránt; s ez elkötelezettség pedig olyan erős, hogy az egyház szervezetének alapjává tette az egyházközösségeket. Ezt jó tudatosítani, amikor a presbiteri, gondnoki (vagy éppen a lelkészi) tisztség hivatalába lépünk bele, és akkor is jó tudatosítani, amikor felsőbb egyházi tisztségeket töltünk be, hogy merre is kell a nézőpontokat irányítani. Először is Krisztusra, hogy meglássuk benne a magunk gyarló mivoltát, aztán – így, kellően letisztulva a mindenféle felvágó karakterségtől – nézzünk egymásra is, hogy meglássuk, kiken tükröződik Istennek Lelke, akik Noé bárkájának, a mi nagy mentőhajónknak (mely szinte minden egyházi címerben a szabadulás jelképe) a kormányosai lehetnének az elkövetkező hat évben – akár az egyházközösségben, akár az egyházmegyében, akár az egyetemes egyházban. De a kormányosok olyanok legyenek, akik tudnak térképet is olvasni, és a mi térképünk pedig nem más, mint Isten igéjének kódexe, a Biblia.

Rákos Loránt

Katherine Evans

A SZENT ÉS SZENTSÉG FOGALMAINAK MEGVILÁGÍTÁSA

Még teológus voltam, amikor a Komáromi Jókai Színház repertoárjára tűzte az Apácák című musicalt. Abban elhangzott többek között egy olyan ének, melynek a refrénje – már közel negyedszázad távlatából is –, a mai napig eszembe jut: „Én szentebb vagyok, a dicsfény rám ragyog, az Úr Jézussal tárgyalok, oly isteni vagyok.”

A csodálatos színészi alakításokon túl talán azért maradt meg bennem annyira ez a pár sor, mert jól rávilágít arra, hogy a mai ember hogyan viszonyul a szenthez, a szentséghez. Önmagából indul ki, magának akarja tulajdonítani azt, ami valójában meg semilleti. Talán fel sem teszi magának a kérdést, hogy ki vagy mi a szent, ezért nem is tud vele mit kezdeni. Mít jelent tehát a szent?

Ki a szent?

A szó akár héber, akár görög vagy éppen latin eredetét tekintve valaki vagy valami számára elkülönített, elhatárolt, valamiből kiemeltet jelent. Kultikus értelemben vonatkozhat emberre, egy adott helyre vagy éppen egy konkrét tárgyra is. A profán ellentétjeként is megfogalmazhatjuk, ami azt is jelenti, hogy a közönséges, a mindenki számára elérhető, a megközelíthető, a hétköznapi dologként hozzáférhető szöges ellentétje.

Abszolút értelemben magára Istenre vonatkozik. Akár vallástörténeti, akár etikai szempontból tekintve a feddhetetlenre, a tökéletesre és a hibátlanra értelmezhető. Teológiai szempontból a szent fogalma mind az Ószövetségben, mind az Újszövetségben megtalálható.

A szent fogalma az Ószövetségben

Az Ószövetségben elsősorban isteni tulajdonságként jelenik meg. Az Úr Izráel szentje (Ézs 12,6). Maga a kifejezés magába foglalja Isten kötelező imádatát. Így beszélhetünk Isten szentségéről. Jahve, az Úr, maga a szent, akinek szentsége már önmagában véve is tiszteletet és félelmet parancsoló. A zsoltáros egyenesen arra szólít fel, hogy szentként kell magasztalnunk az Urat (Zsolt 99), akinek az igéje is szent (Zsolt 105). Az is lényeges, hogy az Ószövetség az Isten mennyei udvarához tartozó lényeket, Jahve követeit is szenteknek nevezi (Zak 14,5; Zsolt 89,6; Jób 5,1). A papok már az ószövetségi értelemben is az Úr szent embereinek számítottak, ez vonatkozott magára Áronra

és nemzetségére is (3Móz 21; Zsolt 106). Később a prófétákra is vonatkoztatható a szent kifejezés, így olvashatunk pl. Elizeus prófétáról úgy, mint szent emberről (2Kir 4,9). A személyeken túl szent tárgyakra is beszélhetünk. Maga a papok ruházata is szent volt (2Móz 28), nem beszélve a szövetség ládájáról, mely maga is tiszteletet parancsolt (2Kron 35,3; 2Móz 15; Zsolt 111). Ezen felül szentnek számított az ember és az állat elsőszülöttje is (3Móz 19,25), valamint azok a dolgok és tárgyak, amelyek a kultusz részei voltak. Így beszélhetünk szent sátorról (2Móz 25), az Úrnak szentelt kenyérről (1Sám 21), amelyek olyan hangsúlyt kaptak, hogy a szent dolgok megtekintése még a halált is maga után vonta (4Móz 4,20). A templom is szent helynek számított. Ezen belül is a legszentebb a szentek szentje volt (2Móz 26,33; 1Kir 6,16). Majd ehhez kapcsolódtak a szent idők, ünnepek, azok az Isten számára elkülönített és meghatározott napok vagy napszakok, amelyek különös figyelmet érdemeltek. Szent volt elsősorban a szombat, a nyugalom napja (5Móz 5,12), a nagy zarándokünnepek, a páska (3Móz 23,4) vagy az aratás ünnepe (4Móz 28,28).

A szent fogalma az Újszövetségben

Az Újszövetségben Isten szentségéről ritkábban van szó, itt gyakrabban találkozhatunk a Krisztus szentsége kifejezéssel (Mk 1,24; Lk 1,35; Jn 6,69; ApCsel 3,14). Az ószövetségi hagyományt követve az Újszövetség is szentként viszonyul Isten követihez, az angyalokhoz (Mk 8,38; Lk 9,26). Emberekre vonatkoztatva szentek a próféták és az apostolok is (Lk 1,70; Ef 3,5; ApCsel 3,21). Fontos megemlítenünk, hogy az Újszövetségben szentek az elhívottak, ill. kiválasztottak, azok, akik Úrnak vallják Jézust (Róma 1,7; 1Kor 1,2). A szentség tehát az Istenhez való tartozást, kötődést, az Istennek tetsző életmódot jelenti. Főleg a páli levelekben találkozunk azzal, hogy a szenteknek közösségben kell lenniük egymással (Róma

12,13; Zsid 12,14). Ezt követően az ősegyházi gyakorlatban beszélhetünk az egyház szent voltáról, innen az anyaszentegyház kifejezésünk is.

A szent jelentésének értékesítése

A mai ember viszont nem tud vagy nehezen tud mit kezdeni a szent vagy szentség fogalmával. Ehhez nagyban az is hozzájárul, hogy a katolikus és a protestáns felfogás, ill. értelmezés között is különbségek vannak.

Ha a szentség fogalmát vesszük alapul, akkor töredelmesen be kell vallanunk, hogy a mai magyar köznyelvi szóhasználatban – felekezettől függetlenül – a „hét-szentség”, ill. „a hétszentségit” kifejezés inkább szitokszóként, káromkodás formájában van jelen, mintsem a szó klaszszikus, teológiai vagy bibliai értelmében. Nagyon sokan meggondolatlanul gyakran használják, nem is tudatosítva, hogy mi hagyja el ajkukat. Ezért talán azt sem árt tisztáznunk, hogy mit jelent a hét szentség a római katolikus egyház értelmezésében, és miért beszélünk mi, reformátusok, „csupán” két szentségről.

Szentség a római katolikus és a protestáns tanításban

Nagyon leegyszerűsítve a témát, alapvetően azt mondhatjuk, hogy a római katolikus tanítás szerint a szentségek vagy más szóval sákramentumok azok a Krisztustól rendelt látható jelek, amelyek a megváltás kegyelmi ajándékait jelképezik. Így van szó a katolikus dogmatikában a keresztség, a bérmlás (a konfirmáció), az oltárszentség (az áldozás), a bűnbánat szentsége (a gyónás), a betegek kenete (az utolsó kenet), az egyházi rend (papi szentség) és a házasság szentségéről. Mindezek azért, mivel ezek azok a jelek, amelyek megszentelik az embereket, építik Krisztus testét, és megadják az Istennek kijáró tiszteletet. A katolikus egyház tanítása szerint ezek a szentségek az egyház természetfeletti életének megnyilvánulásai, mely által a hívők részesülhetnek azokban a kegyelmi

SpitzShare

ajándékokban, melyeket Krisztus az egyházra bízott.

Protestáns, ill. református értelemben két szentségről vagy sákramentumról beszélünk: a keresztségről és az úrvacsoráról. A Biblia és a hitvallási irataink alapján azért, mivel ez az a két szentség, melyet maga Krisztus szerzett, rendelt el (Mt 28,18–20; 1Kor 11,23–26). A Heidelbergi Káté tanítása szerint arra való, hogy hitünket a Krisztusnak a keresztfán történt áldozatára, mint üdvösségünk egyedüli alapjára irányítsák. A hangsúly tehát a református tanításunkban az isteni ígéret megerősítésére vonatkozik.

Szent a római katolikus és a protestáns tanításban

Sokan azzal sincsenek tisztában, hogy miért van az, hogy míg a katolikus tanításban szentek soráról beszélünk, addig a protestáns teológia ezt mellőzi, ill. más értelemben használja. Hogy csak pár példát említsünk: a katolikus felfogás szerint Jézus szülei, Mária és József, a tanítványai, az evangélisták vagy akár Pál apostol mind szentek voltak, ezért náluk magától értetődően mind az írott, mind a szóbeli használatban pl. Mária szentségéről, Szent Péterről, Szent Mátéről, Szent Pálról beszélnek, melyek sorát követik azon személyek, akiket a katolikus egyház szentté nyilvánított: egyházatyák (pl. Szent Jeromos, Szent Ágoston, Assisi Szent Ferenc), királyok (magyar vonatkozásban pl. Szent István, Szent Imre, Árpád-házi Szent Erzsébet) vagy más személyek, akik életükkel, szolgálatukkal, mártíromságukkal, vértanúságukkal érdemelték ki, hogy a

szentek sorába kerüljenek. Nem is olyan rég II. János Pál pápa szentté avatásáról is hallhattunk. Protestáns szemszögből talán átláthatatlannak és végtelennek tűnő a katolikus egyház szentjeinek sora. A körülöttük való kultusz oly mértékeket ölt, hogy a katolikus egyház tiszteletből ünnepli őket, akár képek, szobrok és ereklyék formájában, elég csak a Budapesten zajló augusztus 20-i Szent Jobb-körmenetre gondolnunk, vagy arra, hogy egyik nemzeti jelképünk, a magyar korona is Szent Koronaként van nyilvántartva.

Ezzel szemben, nekünk protestáns értelemben a római katolikus egyház tanításától eltérően nincsenek szentjeink, nem élünk a szentekhez köthető közbenjáró imádságokkal, már csak azért sem, mert valljuk, hogy egyedüli közbenjárónk Isten és emberek között maga az Úr Jézus Krisztus. Viszont mi is tudunk megszentelt, Istennek tetsző és odaszánt életokról, házasságokról, tudunk olyan evangéliumi értelemben vett szent életről, melyet maga az Úr tesz szentté.

Vannak viszont olyan egyértelmű, a különböző keresztyén felekezetek számára elfogadott kifejezések, melyek általánosan elfogadottak. Ilyen a Szentháromság fogalma, melynek újszövetségi eredete van. Akár az evangéliumokban vagy éppen a páli levelekben számos helyen találunk olyan formulákat, ahol egyszerre említődik az Atya, a Fiú és a Szentlélek (Mt 3,16; 1Kor 12,1–6; Ef 4,6; 1Pt 1,2). Így talán nem véletlen, hogy liturgiáinkban is rendszeresen használjuk az „Atya, Fiú, Szentlélek, teljes Szentháromság, egy, örök, igaz Isten” formulát. Fohászként, ál-

dásként, eskü formájában ott van az egyházi életben, szóhasználatban, sokszor talán nem is tudatosítva, hogy milyen nagy hangsúlya is van ezeknek a szavaknak, ill. kifejezéseknek.

A Szentírás is általánosan elfogadott kifejezése a Bibliának, mely a keresztyén tanítás alapján az Ószövetség és Újszövetség könyveinek gyűjteménye, melyet Isten emberei írtak a Szentlélek segítségével.

Összegzés

Az viszont talán minden hívő számára nyilvánvaló, hogy Isten szent volta és szentsége az, amely megszentelhet egy helyet, egy személyt, egy közösséget, egy időt, egy alkalmat. Erről szoktunk bizonyosságot tenni akkor is, amikor istentiszteleteink alkalmával gyakran és előszeretettel énekeljük jól ismert dicséreteinket, melyek ezt fogalmazzák meg. Szent Isten, noha néked (152. dicséret), Szent vagy örökké Atya Úr Isten (241. dicséret), Szent vagy, szent vagy, szent vagy (488. dicséret), Ím bójöttünk nagy örömben, felséges Isten, a te szentidnek gyülekezetébe... (162. dicséret), Kegyes Jézus, itt vagyunk, te szent igéd hallására... (164. dicséret).

A szent és szentség tehát az, ami első sorban nem hozzánk, teremtményekhez, hanem magához a Teremtőhöz köthető, akinek szent volta nem csupán itt a földön és e jelen való világban jelenik meg és érvényesül, de majd a mennyei Jeruzsálemben is (Jel 21,2.10) a fehér ruhákba öltözötték szüntelen tartó istentiszteletén (Jel 7,9–17).

Czinke Zsolt

FAMÍLIÁK SZORGALMASSÁGÁT HIRDETI...

Fritz Beke Éva

„Tornaújfalusi az abaúj-tornai egyházmegyéhez tartozik, és földrajzilag Szepsitől 14 kilométerre, délnyugatra, a Kassai-völgykatlan nyugati részében, a Nagy-Bódva folyó menti rónán terül el. A település határának déli része a Magyarországgal közös országhatár egy szakaszát képezi. Lakossága 322 lélekszámú” – kezdte ismertetőjét Brunácky Mónika, aki tornaújfalusi gyökerekkel és kiváló helytörténeti ismeretekkel rendelkezik.

A gyülekezet első említése az 1892-es gyülekezeti jegyzőkönyvben található. A tornaújfalusi leányegyházközség hosszú időn át a zsarnói anyaegyházközséghez tartozott. Ám a köztük lévő jogviszony nem igazán volt kedvező a tornaújfalusiak számára. Ezért az 1935 őszen történt egyeztetések után a leányegyházközség elszakadt addigi anyaegyházától, és a bódvavendégi anyaegyházhoz csatlakozott. Bár a két gyülekezet előljárói meg egyeztek a kántori és lelkészi szolgálat, valamint az úrvacsorai jegyek kiszolgáltatásának alkalmában is, jogilag a '90-es évek elejéig még mindig a zsarnói anyaegyházközséghez tartoztak. Miután 2013-

ban Bódvavendégi a Szádelői Református Egyházközség leányegyházává vált, értelemszerűen ez időtől kezdve Tornaújfalusi is Szádelőhöz tartozik. 1936-tól élénk lelki élet zajlott a tornaújfalusi református hívek körében. Így pl. ősztől tavaszig, szombati napokon vallási estétet rendeztek. Emellett a Kálvin Kör elnevezésű olvasóköri is működött a gyülekezetben. Számos korabeli folyóiratra fizettek elő. Fő céljuk a közösség építésén kívül az általános műveltség terjesztése, az olvasás és a rádióhallgatás volt. A településen önálló református iskola is működött, ahol az oktatás 1924 és 1946 között magyar nyelven folyt. 1946-ban az iskolát államosították, és 1948-ig kizárólag szlovák nyelven folyt az oktatás. A református iskola megszűnése után a helybéli gyerekek az önkormányzati alapiskolában tanultak, ahol az 1–4. évfolyamig volt oktatás. Ezek az adatok már a falu krónikájából származnak, ugyanis 1938 és 1963 közötti időszakból nem maradtak egyházi feljegyzések.

Brunácky Mónika elmondta, hogy „a község református temploma a 18. század végén klasszicista stílusban épült a kor előírásainak megfelelően: torony nélkül. A gúla alakú tetővel fedett torony csak a későbbi években épült a már meglévő épülethez” – melybe belépve, így folytatta ismertetőjét: „A templom előcsarnoka egyenes lezárású. Sima homlokzatán félkörívben végződő téglalap alakú ablakok láthatók. Az épület sarkai lekerekítettek. A koronapárkány jellegzetesen kihangsúlyozott, s a tornyot, mint osztópárkány, két részre osztja. A toronynak is van koronapárkánya. A templom belső terének egyenes a mennyezete, a torony alatti előcsarnok poroszsüveg-boltozattal van fedve. A templom épületével egyidős berendezés – a szószék, a padok, a fából készült protestáns empórium – Bede Pál asztalosmester keze munkáját dicséri. Az összes berendezési tárgy közül talán a legértékesebb a rokokó stílusban készült, népi faragással díszített, a műemlékek sorát gazdagító szószék, melyen ma is látható, eredeti tábla hirdeti keletkezésének idejét. A szószéken Derján János által készített fa bibliatartóban került elhelyezésre az a nagyméretű, 1928-as kiadású Károli Biblia, melynek első oldalán Kisfaludy Ferenc vallástanító Szentírás c. verse olvasható. A bibliatartó adományozásának és a vers bejegyzésének időpontja 1930. május. 20.

A tornaújfalusi gyülekezet és templomának története kapcsán mindenképpen meg kell említeni az 1904-es tűzvészt, mely nem kímélte az egyházi épületeket és a magtárat sem. Szinte csodával határos módon maradt meg a templom tornya az ott lakó két haranggal együtt. A nagyobb és egyben idősebb harang 1893-ból származik. A kisebb harangot 1917 nyarán elkobozták – mint akkoriban a harangok többségét – hadi célokra. Helyette, a helybéliekén kívül az Amerikában élő hittestvérek adakozásából készült a napjainkban is meglévő harang, melyet 1923-ban, nagyszabású ünnepség keretén belül szenteltek fel. Az évtizedek múlásával dacolva áll ma is e kis település temploma, és várja az alkalmakra érkező híveket.

A gyülekezet jelenlegi, Szádelőből beszo­l­gá­ló lelkésze, Vargha Balázs elmondta, hogy a gyülekezet létszáma évről évre fogy. Jelenleg 44 egyházfenntartója van az egyházközségnek. Az istentiszteleteken kevesen vesznek részt, a gyermekek és fiatalok csak elvétve látogatják a templomi alkalmakat. A gyülekezeti élet kiemelkedő eseményei közé tartozik az évente megrendezésre kerülő adventi koncert, ahol keresztyén zenekarok és kórusok szolgálnak.

Fritz Beke Éva

Fritz Beke Éva

ÉN MEG GONDOZOM ÖT

A marcelházi református árvaház története

**„Aki az ilyen kisgyermekek közül egyet is befogad az én nevéért,
az engem fogad be...” (Mk 9,37)**

A felvidéki reformátusok két világháború közötti történetében kiemelt helyet foglal el a Komáromtól mintegy tizenöt kilométerre fekvő falu, Marcelháza. A helyi lelkésznek és a kis református gyülekezet kegyes híveinek köszönhetően itt jött létre a szlovenszói és kárpátaljai reformátusok első felekezeti árvaháza, mely egyúttal a korszak legjelentősebb református ébredési mozgalmának, a kiskoszmályi mozgalomnak a kezdetét is jelentette.

1928. március 25-én, egy napsütötte vasárnap délután – az eddigi gyakorlatnak megfelelően – a gyülekezet lelkészének, Nehézy Károlynak a parókiáján gyűltek össze bibliaórára a buzgóbb hitű egyháztagek. Mindenki elmondta az aznapi aranymondását, melyet annak rendje és módja szerint meg is vitattak. Ezt követően sorra került a lelkész aranymondása is: „Hol van a zsidók királya, aki megszületett?” (Mt 2,2). A beszélgetés során arra a következtetésre jutottak, hogy Jézus nemcsak a mennyben van test szerint is jelen, hanem itt a földön is. De milyen formában? – merült fel a kérdés. Egy lány adta meg a választ egy bibliai idézettel: „Aki az ilyen kisgyermekek közül egyet is befogad az én nevéért, az engem fogad be...” (Mk 9,37). Tehát valahányszor elhagyott kisgyermeket látunk, akkor ennek alakjában Jézus jár testet öltve köztünk” „Ezekután ki adna szállást, ki adna ételmezt, és ki gondozná őt?” – hangzott a lelképásztor kérdése. Mindenki érezte, hogy nem lehet játszani a szavakkal, mert azoknak súlyos és visszavonhatatlan következményei lesznek. Ekkor a lelkész felesége szólalt meg: „Én adok neki szállást is, ételmezt is”. „Én meg gondozom őt” – szólalt meg egy árva lány, aki már évek óta a lelkész családjánál lakott. És ezzel megszületett az árvaház.

Az első két árva április 2-án költözött be az árvaházba, pontosabban, az annak helyet biztosító parókiára. Kezdetben meglehetősen rossz körülmények uralkodtak az intézményben, volt olyan eset, hogy a patkánylyukból kellett reggelre visszaszerezni valamelyik árva ruhadarabját. Az árvaház felállításának híre hamar elterjedt a környező településeken, és mivel mindenütt volt kallódó árva vagy gondozásra szoruló gyermek, így az intézmény lakóinak a száma is gyorsan növekedett.

Az 1929-es év számos változást hozott az árvaház életében. Áprilisban megkezdődött a régi lelkészlak bontása és az új építése. Az ekkora már nyolcra szaporodott kis gyermekszeregnek és nevelőjüknek külön épületet kellett keresni. Egyre sürgetőbbé vált az árvaház saját lábra állítása gazdasági szempontból is, addig ugyanis a lelkészházaspár saját költségen kosztolta az árvákat, ruházatukat és egyéb szükségleti cikkeiket pedig a helyi, valamint a velük szoros kapcsolatot ápoló lévai és az evangélikus felsőszeli bibliakör tagjai biztosították. Ők együttesen kötelezettséget vállaltak azért is, hogy ha az árvaház valamilyen oknál fogva feloszlana, az árvákat nem hagyják sorsukra, hanem magukhoz veszik és felnevelik.

Az egyik helyi presbiter csekély összegért bérbe adta kétszobakonyhás házát az árvaház számára, így a parókiáról 1929 áprilisában ide költöztek az árvák.

Az árvaház fejlődésével párhuzamosan egyre több adomány

érkezett, mely előrevetítette egy olyan nagyobb épület megvásárlásának a lehetőségét, mely – az alapítók eredeti elképzelésének megfelelően – már nemcsak árvaházként, hanem számos egyéb belmissziói tevékenységnek a központjaként is működött volna. Az új épület megvásárlásának a jogi háttérét biztosította az 1930-ban létrehozott Béthel Egylet.

Az egyletre hamarosan szükség is volt, mivel a Barsi Református Egyházmegye anyagi támogatásával 1931. július 2-án a Léva melletti Kiskoszmályon sikerült egy megfelelően tágas kastélyépületet vásárolni. Az immáron húsz árva és három nevelő költöztetése július 23-án zajlott. A marcelházi gyülekezet tagjai sírva búcsúztatták a szívükhöz nőtt kis árvákat. A Kiskoszmályba való költözéssel új korszak vette kezdetét az árvaház történetében.

Galó Vilmos

CSODAVILÁGOT REJTŐ MENNYEZETI KAZETTÁK

2020 júniusában készült el a füleki református templom mennyezeti kazettáival, melyek azóta eredeti helyükön hirdetik alkotójuk keze munkája által Isten dicsőségét. Arról faggattuk Benko Pált, a Füleki Református Egyházközség gondnokát, hogy mióta foglalkozik kézművességgel, és hogy lett alapító tagja számos kézműves társaságnak, illetve hogyan került kapcsolatba a mennyezeti kazetták festésével.

Biológia-kémia szakos tanárként hogyan került kapcsolatba a kézművességgel?

A kézművesség – értsük ezalatt a hagyományos népművészeti alapokon nyugvó tevékenységet – mindig is része volt az életemnek, gyerekkoromtól végigkísérte életpályámat.

A kézművességhez való vonzódása vagy valami más oka is volt a Motolla Kézműves Baráti Kör megalapításának?

Pedagógusként sokszor tapasztaltam – és gondolom ezzel nem vagyok egyedül – a tanulók, diákok esetében, hogy számukra nem természetes egy csomó vagy masli megkötése, problémát okoz megfaragni egy ceruzát bicskával, ha kitörik a hegye. Ezen szerettünk volna változtatni, amikor pedagógustársaimmal – pontosabban barátaimmal – már több mint 20 évvel ezelőtt megalakítottuk a Motolla Kézműves Baráti Kört. Ugyanis a gyerekekkel való foglalkozások mellett a közös alkotás is inspirált bennünket, és szeretnénk elérni, hogy a kézművesség növendékeinken keresztül kerüljön be az iskolai tananyagba.

Honnan származott az ötlet, hogy megalapítsák a Felvidéki Hagyományos Kézművesek Fórumát, és lett-e valami hozadéka is a fórumnak?

A Motolla működése során sok olyan feladattal találkoztunk, amely csak más szervezetekkel együttműködve megoldható. Így lettünk tagjai a kozárdi székhelyű Palócföldi Népi Iparművészek Egyesületének is. Egyik ilyen – szervezeti keretek közt megoldható – feladat pl. a hagyományos kézművesek érdekképviselője különböző fórumokon, a szakmai segítségnyújtás és a kapcsolatépítés. Ennek kapcsán a Hagyományos Háza Hálózat – Szlovákia kezdeményezésére 2017 őszén Füleken életre hívtuk a Felvidéki Hagyományos Kézművesek Fórumát, és csatlakozásra bíztattuk a felvidéki magyar kézműveseket is. A fórum működésének természetes követke-

ménye lett 2018 tavaszán a Szlovákiai Magyar Kézműves Szövetség megalakítása. A szövetség – melynek jelenleg is elnökségi tagja vagyok – fő célja a felvidéki magyar kézműveshagyomány bemutatása, népszerűsítése, az alkotók szakmai segítése és felkarolása. Ebből kifolyólag született meg a Magyar kézművesség a Felvidéken – válogatás szlovákiai magyar kézművesek alkotásaiból c. országos vándorkiállításunk 2018-ban, majd ennek folytatása 2019-ben. A kiállítás anyagát szövetségünk tekintélyes szakmai zsűri közreműködésével és a Hagyományos Háza Hálózat – Szlovákia anyagi támogatásával állította össze. Folyó évben is tervezzük hasonlót, bár a speciális helyzetre való tekintettel ennek részletein még dolgozunk.

Mióta foglalkozik kazettafestéssel, és mi adta ehhez az indítást?

A festett templomok világa már régóta elvarázsolta. Első kazettás élményem a borzovai református templom volt jó harminc évvel ezelőtt. Lenyűgözött a festőasztalos ecsetkezése, motívumszerkesztése és az, ahogyan ezek a már-már naivnak tűnő díszítőelemek együttesen mekkora hatással vannak az emberi lélekre.

Mi a fő szempontja a kazetták festésénél?

Mi, reformátusok a templomainkat puritánul szeretjük, de ezek a díszítmények mégis segítenek megtapasztalni Isten közelségét. Az a titok érdekelt, amikor elkezdtem festegetni a borzovai mintákat, hogy el tudom-e érni azt a hangulatot a színeken és a formákon keresztül, amit én ott, akkor megéltem? Elárulom, nem nagyon sikerült. Sokan festenek ma már templomi motívumokkal díszítve akár egész templombelsőit is, de az a tapasztalatom, hogy nagyon kevesen értették meg ezek lényegét – közelebb kerülni Istenhez. Ha ez sikerül, szinte mindegy milyenek a színek, a motívumok vagy esetleg az alkotó ügyessége. A cél mindig a közösség megtapasztalása Teremtőnkkel, elősegíte-

ni azt az emelkedettséget, amit talán nem is lehet definiálni. Ez volt az igazi kihívás. A történesek aztán jöttek maguktól, szépen, rendben. A gébárti alkotóházban feleségemmel rendszeresen vettünk részt pedagógusok számára szervezett népművészeti továbbképzéseken, így kerültem kapcsolatba mesteremmel, Gaál Jánossal, a budapesti Néprajzi Múzeum nyugalmazott főrestaurátorával. A vele való közös munka volt az út valódi kezdete. Ezt számos templomlátogatás követte, kutatás, böngészés az internet nyújtotta vizuális lehetőségek között. Ahogy gyűltek az ismereteim, egyre jobban éreztem az igényét annak, hogy jó lenne ezt a világot megmutatni a tanuló ifjúságnak is. A füleki gimnáziumban művészet és kultúra nevű tantárgy oktatásával bíztak meg, így az eddigi ismereteimet a tanítás szemszögéből is megpróbálom alkalmazni.

Van-e valamilyen konkrét jelentése a kazetták mintáinak?

A minták egyszerűsítésével – megfelelően a didaktika kihívásainak – némi olvashatóságot véltem felfedezni a kazettákon. Nem szeretnék az értelmezésükbe bocsátkozni, nem tisztem. Nagyon sokan foglalkoznak már ezzel, sajnos sok-sok csúsztatást és belemagyarázást is alkalmazva. Pedig a kazetták üzenete egyszerű: közelebb vinni Istenhez. Aki pedig erre az útra lép, hiszem, egyszerű lesz rajta a járás, mert „közel van az Úr mindenkihez, aki hívja”!

Az elméleti ismeretek tárháza egyre bővült. Mi jelentette az első lépést a gyakorlatban?

Már javában tanulmányoztam a kazetták világát, de igazán templom számára még nem festettem egyet sem, amikor elkezdődött Zemlénben a templomfelújítás. Ehhez tudni kell, hogy Zemlén a családunk számára kultikus hely. A közeli Bodrog-parton már lassan ötven éve zajlanak a Horkay családi találkozók, a templomkertben nyugszanak feleségem nagyszülei.

Komka Péter

Horkay Andor lelkész hosszú éveken keresztül szolgálta a zempléni gyülekezetet, s feleségével gyermekein keresztül olyan szellemi örökséget bocsátottak útjára, melynek mai napig meghatározó szerepe van egyházunk és magyarságunk életében. Elhatároztuk, hogy állítunk ennek egy emléket a megújult templom karzat-kazettái segítségével. Összesen hat kazetta díszíti a karzat mellvédjét.

Mit fejez ki a kazetták szimbolikája?

Szerettem volna, ha a rajtuk megjelenő mintakincs felvidéki kötődésű lenne, így választottam a töki református templom eredeti kazettáinak mintáit, amelyek érdekessége, hogy egy révkomáromi asztalosmester, bizonyos Szabó István festette fiaival, segédeivel 1740 tájékán. Hasonlóképp az ő keze munkáját dicsérik a mezőcsáti templom eredeti kazettái is. A töki kazettákból négyet választottam a zemplénié számára, de olyan gazdag a motívumviláguk, hogy egyértelművé vált a folytatás. Mindet meg kell festeni, lehetőleg az eredetivel azonos méretben, ha nem is ugyanolyan, de legalább is hasonló színekben.

Tehát elhatározta, hogy megfesti a töki templom összes kazettáját. Ekkor, az elhatározás megszületésekor már meg is volt a konkrét hely, hová kerülnek, ha elkészülnek?

A válasz kézenfekvő volt: Fülekre, a református templom mennyezetére. Egy röpké kis ideig voltak ugyan kétségeim, de hama-

rosan beigazolódtott, hogy felesleges volt a kételkedés. Az idők során megmutatkozott, hogy a mennyezet fenyőlambéria borítása nem nagyon elegáns megoldás, és bár atipikus a mennyezet formája, elviseli a kazettás díszítést. Tavaly nyáron, amikor kifestettük a templomot, és végeztünk a meszeléssel, kihasználtuk, hogy ott az állvány, és méretet vettünk a mennyezetről. Megvásároltam a kazetták alapanyagát, jöhetett a munka: kártevők elleni kezelés, alapozás, csiszolás, a minták tervezése, szerkesztése. Bizony tél lett, mire a megrajzolásukra sor került. Februárban előkészítettem a festéshez szükséges kellékeket, a helyszínt, amikor kitört a világvármány. Nem volt mit tenni, a kazettákat hazaszállítottam, és otthon, az íróasztalon kezdtem a festésükhöz, kréta alapon saját készítésű tojástemperával. Március 16-án kezdtem el, és az utolsó ecsetvonással június 22-én végeztem, és egy héten belül a kész kazetták Isten kegyelméből és sok-sok segítséggel felkerültek a helyükre. A királykazettában pedig a 65. zsoltár verse hirdeti örök kívánságunkat: „Hadd teljesedjünk be a Te házadnak javaival, a Te templomodnak szentségével!”

Eddig még nem esett szó a munka anyagi vonzatáról, hiszen az anyag – fatáblák, festék alapanyag, ecset – pénzbe kerül. Honnét volt rá anyagi forrás?

Ez a projekt nem a Szlovák Köztársaság által finanszírozott alapok, nem a BGA Zrt., nem a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház építkezési alapjának finanszírozá-

sával, hanem jóakarató, magyar emberek odaadó segítségével és munkájával valósult meg. Legyen érte egyedül Istené a dicsőség!

Mikor tekinthető meg a füleki templom csodavilága?

A kazetták minden vasárnap, a 11 órai istentiszteleti alkalmon megtekinthetők a füleki református templomban, illetve telefonos (0948 063 389) egyeztetés után.

Fritz Beke Éva

Benko Pál 1968-ban született Losoncon, középiskolai tanulmányait a Füleki Gimnáziumban végezte. Érettségi után a kassai Safarik Egyetem Természettudományi Karán biológia-kémia szakon diplomázott, majd 2000-ben ugyanitt rigorózus eljárás keretén belül biológiából szerzett kisdoktori fokozatot. Jelenleg Füleken, a gimnáziumban és a Mocsáry Lajos Alapiskolában tanít. Tanári hivatása mellett kézművességgel is foglalkozik. A Szlovákiai Magyar Kézműves Szövetség egyik alapítója, tagja a Palócföldi Népi Iparművészek Egyesületének és a füleki Motolla Kézműves Baráti Körnek. Nős, felesége Horkay Tünde gyöngyűzős és tojásíró, két leánygyermek édesapja.

BECSENGETTEK KICSIKNEK ÉS NAGYOKNAK

Minden év szeptemberében a családok számára egy más időszámítás kezdődik a hosszú nyári szünet után. Jó, ha már erre a szünet utolsó hetében gondolunk. Hiszen szeptembertől időben kell kelni, készülődni, és várnak ránk a kötelességek. Úgy gondolom, mivel az előző félév is más „időszámítású” volt, idén több gyerek várja a hagyományos iskolakezdet, mint általában. Hiányoztak a pajtások, az örömteli időtöltés a barátokkal és a megszokottság. Ugyanis a rendszeresség nagy és hasznos úr. Olyan feltételes reflexeket alakít ki bennünk, ami pl. nagyon fontos az elsőseink esetében, akik először tapasztalják meg az iskolai közeget. Ha mindig ugyanabban az időben, ugyanott és ugyanazzal a személlyel tanulnak az első félévben, akkor nagyon sokat tettünk azért, hogy megtanítsuk tanulni őket. Kialakul bennük egy olyan belső késztetés, hogy igényük lesz előhúzni a tanulnivalót vagy könyvet az adott időben és kedvvel nekifogni a tanulásnak.

A rendszer, a szabályok keretet adnak életünknek. Meghatározzák a jót, a rosszat, mit szabad vagy nem szabad, mi a helyes vagy nem helyes, és ha ezek rögződnek már kisgyermekkorban, akkor megbízhatóan fognak működni a felnőttkorban is.

Ha a család „kinövi” az óvodáskort a gyermekeivel, tisztában van vele, hogy az iskolás évek szigorúbb rendben zajlanak. Ott már nem lehet késni, sőt, nem is szabad. Ilyenkor már otthon is kötelességek vannak. Az alsó tagozaton a gyermekeknek szükségük van a szülő segítségére, felügyeletére. Majd a felső tagozaton egyre több az önállóság, már vannak olyan feladatok is, amiben a szülő nem is tudna segíteni. Komoly hibát követünk el akkor, ha ebben az időszakban a gyermek helyett csináljuk a kötelességeit. Konrad Lorenz professzor írta egyik tanulmányában, hogy „ha a gyermeket csupán a síkság veszi körül, az unalmassá teszi az életét”. Az erőpróbák, hogyan birkóznak meg az egyre nehezebb feladatokkal, az egyre nagyobb önálló munkával, kihívás számukra, és segíti fejlődésüket. A serdülőt már késő talpra állítani, a gyermek az önálló járást két éves kora körül „csiszolja”.

Az iskolakezdet nehézségeiről nem csak a kis elsősöknél kell beszélni, hiszen a középiskolában kezdők is elsősök, és egész más iskolai közeg várja őket. Sőt,

az alsó és a felső tagozat vagy nyolcéves gimnázium esetében is komoly váltás van. Egész más önállóságra van szüksége annak az ötödikesnek, aki kisiskolából vált a nagy iskolába, és ez még ráadásul nem is a lakhelyén működik. A szülőnek ébernek kell lennie, hogy gyermeke ezeket a váltásokat hogyan éli meg. Minden újdonság szorongást vált ki nemcsak a gyermekben, hanem a szülőben is. Ezért ügyeljünk arra, milyen támaszai lehetünk gyermekünknek, ha mi jobban aggódunk, mint ő. A határtalan elvárását ne nehezítsük a mi aggodalmainkkal! Az első napokban, hetekben szükségük lesz arra, hogy elkísérjük. Beszéljünk rendszeresen arról, hogy érzi magát az új iskolában, osztályban. Biztosítsuk arról, ha szüksége van valamire, bátran forduljon hozzánk, majd segítünk. Ha nem vagyunk ott, akkor az osztályfőnök az, akihez szaladhatnak. Az alkalmazkodás átlagos hossza két hónap, majd a harmadik hónap az, amely megmutatja, javul-e a helyzet, vagy szakember segítségét kell kérnünk. Természetesen ilyenkor konzultáljunk az osztályfőnökkel is, ami lehet a szülő és pedagógus között,

azonban hármásban is, a gyermek jelenlétében is beszélhetünk a problémákról. Sokszor kérdezik a szülők, hogy avassák-e be előre az osztályfőnököt a problémába, ha van?! Az alkalmazkodási nehézségek ismertek a pedagógusok előtt, hiszen ők is egy új osztályt kapnak, és igyekeznek csapatot formálni a tanulókat. Ebből kiindulva azt mondanám, hogy a pedagógus legyen a kezdeményezője, ha probléma akad. De ebben a szülő legyen a pedagógus partnere, mivel ő ismeri a tanulót, viszont gyermeke életét nem tudja objektíven megítélni a kortársak között a tanulási folyamatban, az iskolai szünetekben stb. Ha komoly problémáról, állapotról van szó, pl. sajátos nevelési igényű a gyermek, akkor erről informálják a pedagógust az iskolai dokumentáció leletei, valamint a szülő is kérhet konzultációt – gyakorlat azt mutatja, hogy kéri is.

Odafigyeléssel, egymás segítségével minden tanulónak, családnak és pedagógusnak sikeres lesz az iskolaév, hiszen minden probléma oldható, ha közös az akarat.

Strédl Terézia

BUDAY MÁRIA: TÚLÉLŐSHOW A JAVÁBÓL

A könyv címe talán könnyű szórakozást ígér, mint egy tévés valóságshow, amit annyian néznek. Ez a könyv azonban más-hogyan szórakoztat: miközben egyetlen pillanatra sem hagyja elveszni az olvasó érdeklődő kíváncsiságát, komoly tartalommal tölti meg azt, hiszen szívszorító eseményt, eseményeket tár elénk, mégis ott feszül láthatatlan szálon a történet kibontása közben a pozitív végkifejlet.

A szerző, Buday Mária pedagógus rendkívül bátran, szinte nyers őszinteséggel beszél el küzdelméről a rákkal. Terápia ez mindenkinek: aki beteg és aki nem, terápia az elbeszélőnek is. Kiírta magából a vele történeteket, és pontot tett a végére. Megnyerte a csatát. Tabudöntőgető elszántsággal beszél a testi tünetekről, a kivizsgálások menetéről, azok megéléséről, szorongásairól, amiket azonban mindig sikerül feloldani hatalmas életszeretével és hitével. „Az ember (...) keresi a kapaszkodókat, és rádöbben, saját megfeszített erején, el-

szántságán kívül csakis az Isten irgalmában bízhat. (...) Ezért minden kemény küzdelem ellenére szerencsésnek mondhatom magam, mert van hitem.”

A fájdalmas történetek ellentétéként a könyvet végigkíséri a humor, az olvasót olykor széles mosolyra, olykor hangos kacagásra ösztönzi. Jó példa erre az orvosi várószobában vagy a betegágyon lezajló beszélgetés arról, ki hogyan éli meg betegségét. Fájdalmas és vidám történeteket kötött csokorba a mesélő mintegy tudatosítva, hogy mindenkinek egyedül kell megvívnia harcait, de ha sokan támogatják szeretettel és kitartással, mégiscsak könnyebb az a küzdelem. Az elbeszélő is ezt tapasztalta: ott állt mellette egyetemista lánya, akit egyedül nevelt fel, ott voltak a testvérei, barátai és kollégái, akik segítettek, hogy végigmenjen ezen a nem könnyű, buktatókkal nehezített úton, amelynek a vége felé már ott derengett a képzeletbeli céltábla: győzelem! És 2017 júniusában ott

lehetett a budapesti ELTE dísztermében, lánya diplomaosztó ünnepségén.

Jó szívvel ajánlom mindenképp figyelmébe ezt az érdekes, letenni nehéz könyvet, ami bepillantást enged a szerző értelmes, józan gondolkodásába, monológjainak nagy lélegzetű sodrásába, ráadásul nem csak betegségével kapcsolatos, fordultatos, vidám, olykor meghökkentő események is színesítik olvasmányélményünket. Igazán vidám beszámoló az azoknak az utazásoknak, kirándulásoknak az elmesélései, amik még a nagy betegség előtt történtek lánya társaságában. A szerző igazán életvidám, optimista világlátása bizonyára komoly segítség volt a nagy próbatétel idején.

Amikor az utolsó mondat után becsukjuk a könyvet, óhatatlanul is elénk tolakodik egy idézet: „Ez jó mulatság, férfi munka volt!” Pedig csak egy gyenge nő küzdött végig istenhitével felverte.

Szendi Ildikó

A HÓVIRÁGÜNNEP ÉLNI TANÍT

Jiří Menzel (1938–2020) rendező nevét a csehszlovák új hullám egyik legfontosabb alakjaként ismeri a filmtörténet. Kéttucatnyi játékfilmet, valamint dokumentumfilmet rendezett, emellett Csehországban és más államokban számos színházi előadás fűződik a nevéhez. A Szigorúan ellenőrzött vonatok című filmjéért, amelyet Bohumil Hrabal (1914–1997) cseh író művéből rendezett, 1967-ben Oscar-díjat kapott. Az 1985-ben készült Az én kis falum című filmje minden idők egyik legnépszerűbb cseh vígjátéka, amely újabb Oscar-jelölést hozott a rendező számára. Színészként mintegy 80 filmes és televíziós alkotásban szerepelt.

Hrabal írásaiban még a legszürkébb hétköznapoknak is sikerült színt adnia. Sosem fogyott ki az anekdotákból, világa tele volt egyszerű falusiakkal, szerencsétlen kisemberekkel és a szép új világ reményében a fodrászollótól sem megriadó aranyhajú menyecskékkel. Hrabal és Menzel többször dolgozott együtt, s a világuk egyik kapcsolódási pontja a szeretet volt.

Az ebből fakadó alkotások, mint pl.

a Hóvirágünnep (Slavnosti sněženek), nem lehetnek korszerűtlenek ma sem. Képesek megérinteni a nézőt, látszólagos „eszköztelenségükkel” nevetést, szomorúságot, gondolatokat egyszerre varázsolva a könyv lapjaira és a vászonra.

A helyszín egy gyönyörű kis cseh falu, Kresko, ahol a film hősei élik a maguk hétköznapi, bár egyáltalán nem unalmas életüket. Mintha a falut körülvevő erdő üde, idilli levegője nyomná rá bélyegét minden cselekedetükre. A szomorú eseményekben is meglátnak a dolgok fonákját, a humort. A cseh kisemberek utolérhetetlen leleményességgel élik a maguk kis életét: vaddisznóüldözés biciklin, disznótoros a Trabant hátsó ülésén, a helyi vadásztársaság történelmi horderejű találkozója – mind a hétköznapok része.

A sebesülten menekülő vaddisznó kergetése és leterítése, a vadásztársaságok közti vita és megbékélés, a közös lakoma adják a cselekmény fő szálát. Tragikus halál is történik, de Menzel fontosabbnak tartja a néző megnevetését szellemes poénjaival. A film egyik érdekessége, hogy sikerült Hrabalt is rávenni a szereplésre. Egy villanásnyi,

ám hétköznapi jelenetben láthatjuk az író: serényen igyekszik rendet rakni a gondjaira bízott területen, miközben tőle pár méterre, az országúti kanyarulatnál teherautók rakodóteréről borítják le az ipari hulladékot.

Ebben a vidéki, falusi világban, az itteni közösségben sem lehet minden tökéletes. Az élet mégis lehet elviselhető, derűs, emberi léptékű. Legfeljebb a település egyik lakója Franc hajtogatja csendes és folyamatosan önmagának, de véletlenül sem a szomszédjainak vagy a vadásztársaságbéli cimboráinak: „De szép lenne a világ, ha nem volnának ezek a rusnya darazsak!” A férfi békésen reménykedik abban, hogy a darazsakat és a fergeget majd eltakarítja valaki.

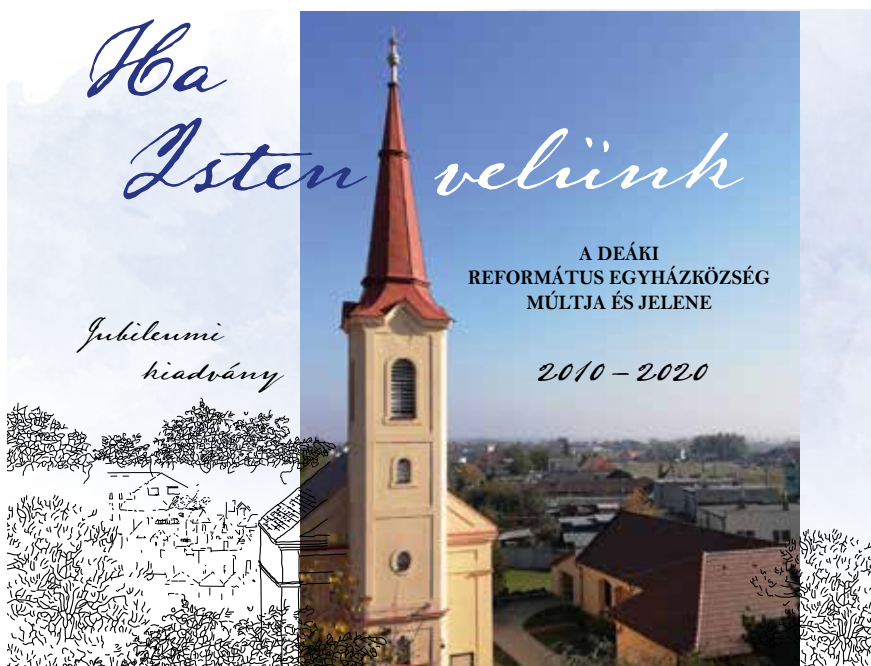
Valahol így kéne élni a ma emberének is, mint a falusiak. Felismerni és kinevetni gyarlóságainkat, esendőségünket, megérteni egymás élethelyzetét, segíteni a másikat, törekedni a békességre még vita közben is, és a felettünk lévő fergeget elhárítására reménnyel Isten segítségét kérni.

Olláry Andrea

HA ISTEN VELÜNK...

Deáki Református Egyházközség múltja és jelene 2010–2020 jubileumi kiadvány

A Deáki Református Egyházközség gondozásában jelent meg a gyülekezet történetét bemutató könyv, mely három fő fejezetből tevődik össze. Az első fejezet a gyülekezet történetét ismerteti a kezdetektől 1935-ig. Megtudjuk, hogy a Csallóközhöz hasonlóan a Vág vidéke is korán, már a XVI. században megnyitotta szívét a reformációnak. A XVII. század elején már neves lelkésze volt a gyülekezetnek, és a településen lévő Árpád-kori, hajdani katolikus templomot használták egészen 1636-ig. Az ellenreformáció nehéz évtizedeiben is megőrizték hitüket a deáki kálvinisták. Majd 1792-ben nekiláthattak önálló templomuk építésének, mely tulajdonképpen a gyülekezet harmadik temploma volt. A könyvből értesülünk arról is, miként érintették a gyülekezetet a korabeli történelmi események. Az első világháború és az azt követő évek borzalmai Deákit sem kímélték. A krónikás a '30-as évekre jellemző lelki ébredés leírásával fejezte be a gyülekezet történetének ismertetését. A második fejezetben Szabóné Híres Erzsébet nyugalmazott lelképásztor emlékezik vissza a gyülekezetben eltöltött húsz év szolgálatra. Többször is megemlíti, hogy a két évtized alatt milyen sokat tanult a gyülekezettől, és hálás az ott kapott szeretetért is. A harmadik fejezet az utolsó 10 év történéseiről szól. 2010-től Édes Ákos és hitvestársa szolgálnak a

gyülekezetben. A lelkész házaspár szerint egyáltalán nem könnyű számba venni a Deákiban eltöltött szolgálati évek eseményeit, történéseit, melyekre az isteni kegyelem jelenléte jellemző. 2010. augusztus 30-án érkeztek az egyházközségbe. A szeretetteljes fogadtatás után kemény munka következett: a lelkészi szolgálat sokrétűsége, a parókia lakhatóvá tétele és a templom külső felújítása várt rájuk. Az előző lelképásztor által bevezetett alkalmakon

kívül óvodai hitoktatással, többnapos ifjúsági kerékpártúrával, nyári gyülekezeti családi nappal bővült a gyülekezeti élet. A kiadványban gazdag fényképanyagot mutatnak be a szerzők, köztük számos korabeli, fekete-fehér képet is, mely az egykori gyülekezet életének egyes mozzanatait örökíti meg. Az egyház- és helytörténetet kedvelők számára érdekes időtöltést ígér ez a kiadvány.

Fritz Beke Éva

ODAÍTÉLTÉK A JAKAB ISTVÁN-DÍJAT

Lapunk olvasói számára bizonyára ismerős az Erős vár a nyelv – Jakab István-díj, mely az idén ötödik alkalommal kerül kiosztásra. A díj nevével azonos alapítványt férje emlékére hozta létre 2015-ben Jakab István özvegye a Selye János Egyetem Református Teológiai Kara, valamint a Sárospataki Református Teológiai Akadémia hallgatói számára.

Jakab István – egyetemi docens, pedagógus, nyelvész, nyelvművelő – élete munkásságával anyanyelvünk tisztaságának megőrzését, helyes használatával magyarságtudatunk erősítését, s a nagyobb nyilvánosság előtt megszólalók (pedagógusok, lelkészek, újságírók stb.) szabatos, stílusos, egyedi nyelvhasználatát segítette. Számos tudományos társaság tagja volt. Szakmai és tudományos tanulmányai

mellett nyelvművelő és nyelvi ismeretterjesztő cikkeket is publikált. A Szlovák Rádió magyar adásában évtizedeken át heti rendszerességgel Anyanyelvünk címmel nyelvművelő műsora volt.

Az alapítvány célja, hogy évente az Erős vár a nyelv feliratú érmmel kísért pénzjutalomban részesítse azokat a teológusokat, akik az önálló prédikációírásban és a magyar nyelv tiszta, szabatos és stílusos használatában kiemelkedően teljesítenek.

A 2019/2020-as akadémiai évre meghirdetett Jakab István-díj idei nyertesei:

1. helyezett: Kádár Tamás Sárospatak,
2. helyezett: Bobvos Gergely Komárom,
3. helyezett: megosztva Bódi Krisztina Komárom és Himinec Nándor Sárospatak.

Fritz Beke Éva

Bocskorás Bertalan (1944 – 2020)

„Tanuljátok meg tehát, szeretett testvéreim: legyen minden ember gyors a hallásra, késedelmes a szólásra, késedelmes a haragra, mert az ember haragja nem szolgálja Isten igazságát” (Jak 1,19–20). Gyakran idézett, kedves igéje volt ez id. Bocskorás Bertalannak – a szepsi gyülekezet egykori gondnokának, ez időben rangidős presbiterének, az Abaúj-tornai Református Egyházmegye tanácstagjának –, aki életének 76. évében, február 29-én tért haza mennyei otthonába. Az élete vezérigéjének is mondható bibliai intés magába foglalja az alázatos és szerény jellemét formáló erőnek a titkát, a fáradhatatlan szolgálatának mozgatórugóját, amellyel mind a szerettei, mind az élő Isten és az ő egyháza, de szülőföldje népe iránt is viseltetett.

Az idézett igever szellemében a taníthatóságnak és a tanulás vágyának ez a nyitott és alázatos alapállása végigkísérte egész életében. A szülőfalujában, Buzitán töltött iskolai évek alatt lett az olvasás szerelmese, s a könyvek megbecsülésében, a művelődés tiszteletében mindvégig kitartott. Az építészeti hivatása alapjait a losonci építészeti középiskolában sajátította el, majd tovább mélyítette ismereteit a prágai Energetikai Intézet kassai egyetemi továbbképzésén. Szabadidejében folyamatosan kutatta szülőfaluja és szűkebb páttriája történetét, s nem utolsósorban második otthonának, Szepsinek és gyülekezetének gazdag múltját. Ez a taníthatóság érhető tetten a Szentírás tanulmányozásában, amikor a bibliaórán, istentisztelet után vagy négy szemközt hozzászólt, kérdezett, bizonyosságot tett a megértett ige igazságáról. Engedte, hogy formálja személyiségét, alakítsa gondolkodását. E tanítványi létmód volt a kulcsa annak, hogy családján kívül szívén viselte és aktívan szolgálta gyülekezte, városa, nemzete sorsának alakulását.

Jakab intését a gyors hallásra nagy türelemmel és kitartással alkalmazta mind az élő Istennel való közösségben, mind az embertársaival való kapcsolatában. Az 1969-ben kötött házasságát Isten három fiúgyermekkel ajándékozta meg. Egyikük lelkipásztorként Kanadában pásztorolja az ott élő magyar reformátusokat. Gyors volt a hallásban a kötetlen beszélgetések és a hivatalos tárgyalások során is. Ezért szerettek vele együtt dol-

gozni mind a Felsőzini Építmények Vállalatánál, ahol 13 évet töltött, majd az állami vízgazdálkodási vállalatnál, ahol 1975-től nyugdíjazásáig volt alkalmazásban. Ezért lehetett a hetvenes években megbecsült vezetője a helyi Csevadoknak, a nyolcvanas és kilencvenes években pedig a város önkormányzati képviselője volt. Mindkét helyen olyan ötletek gazdája és megvalósításuk mozgatója volt, amelyek a helyiek javát szolgálták, és a mai napig életképesek. Ezért volt nagy támasza és segítője két választási ciklusban is az Abaúj-tornai Református Egyházmegye Tanácsának, de leginkább a szepsi gyülekezetnek, a presbitérium munkájának és az itt szolgáló lelkészeknek. Fiatalabb korában és nyugdíjazása után is sokszor saját ideje és családja rovására számontartotta, követte és mozgatta a gyülekezet lelki és anyagi ügyeit. Legutóbb a gyülekezeti otthon felújítását és a gyülekezet Kiscsilag bölcsődéjének átépítését felügyelte nagy gondossággal és körültekintéssel. Mindemellett szakértelmével éveken át segítette az egyházmegyei tanács munkáját. Utolsó napja is munkával telt. Az egyházmegyei tanácsulást követően otthon, késő éjszakáig a felvállalt feladatain dolgozott.

Istentől kapott sáfárságában végig azt tartotta szem előtt, hogy mi szolgálja Isten igazságát. Életére, szolgálatára és halálára nézve is igaz mennyei Gazdánk szava: „Boldog az a szolga, akit ilyen munkában talál ura...” (Mt 24,46).

Molnár Árpád

TUDÓSÍTÁS |

KÖSZÖNJÜK A HÚSZÉVES SZOLGÁLATOT

Igazán emlékezetesre sikeredett az a hálaadó istentisztelet, melyre 2020. július 5-én került sor Hanván. Hat egyházközség tagjai gyűltek össze, hogy megköszönjék a húsz év szolgálatot Nagy Ákos Róbert esperes úrnak, a Gömöri Református Egyházmegye esperesének és feleségének, Nagy Andrea lelkésznőnek. A hanvai, lénártfalvi, csízi, runyai, lenkei és hubói gyülekezetek gondnokai és presbiteri úgy határoztak, hogy hálájukat, tiszteletüket és szeretetüket palástok ajándékozásával fejezik ki. A meglepetés sikerült, és lelkészeink meghatódottan köszönték meg a gyülekezetek ajándékát. A lelkészek köszöntését

Hanva község polgármestere folytatta, majd a hanvai fiatalok zenés köszöntője következett. Aztán pár régi esemény fényképes felidézésével emlékeztünk az eltelt húsz esztendőre, ami kis mosolyt keltett a gyülekezeti tagokban, hogy mekkorát változtunk az eltelt idő alatt. Ezt követően pedig szeretetvendégségre és kötetlen baráti beszélgetésekre került sor a hanvai parókia udvarán.

Isten áldását kérjük lelkészeink további szolgálatára és életére.

Madarász Béla

TALÁLKOZÁS A LEGALKALMASABB IDŐBEN

„Új parancsolatot adok nektek, hogy szeressétek egymást: ahogyan én szeretlek titeket, ti is úgy szeressétek egymást!”
(Jn 13,34)

Nekézseny, a Bükk-hegyhát egyik kis települése. Református gyülekezete néhány évvel ezelőtt terveket szövögetett, álmódzott arról, hogy testvérgyülekezeti kapcsolatot épít egy felvidéki református gyülekezettel.

„Múltak az évek, a szándék és az akarat is megvolt, de valahogy mindig akadályba ütköztünk. De meggyőződésem, hogy mindennek megvan a maga rendeltetés-szerű ideje és helye. Így történt hát, hogy eddig kellett várni, és pont 2020-ban, a Nemzeti Összetartozás Évében került sor erre a találkozásra” – szölkáltak a szavak a lénártfalvai református templom szószékéből, ahol rendhagyó módon 2020. augusz-

tus 9-én Ottenberger Balázs nekézsenyi református lelkész hirdette az ígét.

Örömteli és régóta várt találkozás volt ez a részünkről is, melyet a pandémia miatt ideiglenesen lezárt határok csak késleltetni tudtak, de megghiúsítani nem. Ünnepi együttlétünk istentisztelettel kezdődött, ahol Nagy Andrea lénártfalvai lelképásztor és Nagy Ákos Róbert, a gömöri egyházmegye esperese köszöntötte a jelenlévöket. Az ígehirdetés szolgálatát vendégeink lelképásztorja végezte. Megható szavaiból áradt felénk a hála és a köszönet. Az ünnepi hangulatot a Hosanna kórus fokozta tovább. Három, témájában szorosan az alkalomhoz illő énekkel lepték meg a helyieket. Ezt követte a lénártfalvai gyülekezet gondnokának beszámolója, aki tájékoztatta a vendégeket gyülekezetünk életéről, megvalósított terveiről és a jövőre kitűzött

céljairól. Lénártfalva polgármestere röviden ismertette a jelenlévökkal községünk történelmét és a legfontosabb tudnivalókat. Ünnepi istentiszteletünket nemzeti imádságunk élénklésével fejeztük be.

Ezután szeretetvendégség következett, melynek elején a nekézsenyiek képviselője átnyújtotta lelkészünknak a gyülekezetnek szánt ajándékukat. Egy áldozási kerámiakehely és három könyv talált nálunk új helyre.

Mindannyiunk nevében elmondhatom, hogy kellemes lelki feltöltődés volt ez az alkalom számunkra. Természetesen az új ismeretségek is jó érzéssel töltenek el minket, de nagyon hasznos hozadéka az ilyen rendezvényeknek, hogy kis gyülekezetünk tagjai fokozatosan igazi, egyre erősebb közösséggé kovácsolódnak.

Babús Melinda

BÁTOR GYÜLEKEZET

Ránk, reformátusokra általában jellemző, hogy amit megígérünk, azt megtartjuk, amit elkezdünk, azt végig is visszük. Jó példa erre az idei kisölvedi, nyári gyülekezeti gyerektábor. Bő fél éve annak, hogy a Hulp Oost Europa segélyszervezettel karöltve elkezdttük az idei nyári tábor szervezését. Ekkor még mit sem tudtunk a koronavírusról. Hála az Úrnak, a tábor ideje alatt a vírushelyzetben éppen enyhülés volt. Ennek ellenére egy ismerős rácsodálkozott a merészségünkre, megdicsérve a helybeliek bátorságát.

Ahol nincs helyben lakó lelkész, ott a közösség is önállóbb. Kisölveden az önkormányzat az általa működtetett óvodaépületben adott helyet, és az előírt higiéniai feltételeket is biztosította. A községtől szakácsnőt is kaptunk, aki levezényelte az étkeztetést. Segítőink között volt olyan pedagógus, aki lefoglalta, mondhatni elvarázsolta a gyermekeket. Szerdán volt a legtöbb, 24 résztvevője a tábornak. Külön öröm volt számunkra, hogy még a környékbeli településekről is jöttek érdeklődők, köztük anyukák is pici gyerekekkel, de volt, aki a szabadságát a tábor időpontjához igazította.

A tábori foglalkozások Nőé történetére épültek. Az utolsó tábori napon nagy áhítattal és imádatlall álltunk meg Isten előtt, és hallgattuk figyelmeztetését, hogy vigyázzunk a körülöttünk

lévő életre. Ugyan a szivárvány Isten is emlékezteti saját ígéreterre, hogy nem pusztítja el az özönvízzel a földet, de sajnos más pusztulás még eljöhét erre a világra. Annál a tűznél pedig, ahol előbb még a gyermekek nagy rácsodálkozása közben papírbarit áldoztunk, kolbászütéssel záródott a tábor. Remélem, a gyermekek azt is megértették, hogy áldozathozatal nélkül semmi nincs, mindennek van ára és értéke. A mi megmenekülésünk Jézus-

nak, Isten bárányának a vére miatt van. E nagy áldozat miatt nem a pusztulásé, hanem az ÉLET-é az utolsó szó.

Úgy érzem – imádkozom is azért –, hogy az Isten megmentő szeretetére való rámutatás után közösséget építő lesz a tábor. Köszönet illet mindenkit a sok fáradságért és segítségért, legyen az imádság, munka vagy akár a sok-sok finomság.

Tóth Árpád

Bálik Róbert

ÖSSZHANGBAN ISTENNEL A TINIBÁTORON

A megszokott nyári tábor helyett idén a Fíresz–Duna Mente július 25-én Bátorkeszin, valamint augusztus 29-én Nagymegyeren tartotta az egynapos hit-mélyítő TiniBátor alkalmait, melyeknek témája, hogy miként tudnak a fiatalok összhangban lenni önmagunkkal és Istennel.

Az első TiniBátor alkalmon a téma fontosságára és aktualitására Czinke Tímea bátorkeszi lelképásztor hívta fel az ifjú keresztyének figyelmét egy rövid áhítattal. Szavai a célirányos haladásra ösztönöztek minden résztvevőt. Amikor elkedvetlenedünk, vagy valamilyen külső hatás letérít a számunkra kijelölt helyes útról, eredménytelenné válunk, és saját hitünk ellen dolgozunk. Az út sosem egyszerű, nincs optimális körülmény, de egyenes tartással, alázatos szívvel és lélekkel célba érhetünk.

A napot az előadók, Édes János területi elnök és felesége, Tünde folytatták. Olyan bibliai személyeken keresztül próbálták bemutatni a témát, akiknek viharos életük során ott volt a szívükben Isten. János Sámson történetén keresztül szólt a fiatalokhoz, Tünde pedig Esztert emelte ki az igehirdetés mellett modern meseterápiát alkalmazva. A két előadó kihangsúlyozta az Úrhoz való tartozás fontosságát, valamint azt, hogy Isten egyszülött Fiát adta értünk. A keresztség az értékünket bizonyítja, mindannyian értékesek vagyunk. Rámutattak arra is, hogy néha, ami csapásnak tűnik az életünkben, az része egy sokkal nagyobb tervnek.

Az előadások között a dicsőítő zenekar is közelebb hozta a témát. A csoportbeszélgetéseken szó esett a lelki ajándékok-

Kis Lázár-Bence

ról, a női- és férfiszerepekről, ideálokról, valamint arról, hogy mi hogyan tudnánk a mostani körülmények között összhangba kerülni önmagunkkal. A délután folyamán a sporté és az ügyességi játékoké volt a főszerep.

A nagymgyeri ifjúsági találkozót Szuhay György lelképásztor köszöntő szavai nyitották meg. János és Tünde a már megkezdett témát járták körbe ezúttal Péter, valamint Márta és Mária testvérpár történetén keresztül. Az üzenet itt már egyértelműbb volt: az összhangot Istennel nem a személyes tökéletességgel szerezzük meg. A keresztyén tökéletesség soha nem emberi tökéletesség, hanem az Istennel való olyan teljes egység, mely az élet jelentéktelen dolgaiban is megmutatkozik. Amikor engedelmessé válnak Jézus hívásának, az első, ami feltűnik, hogy milyen jelentéktelenek azok a dolgok, amiket meg kell tenni. A másik felfedezés pedig az, hogy úgy látszik, más emberek zavartalanul boldog életet élnek. Ez persze Isten nélkül lehetetlen. A csoportbeszélgetéseken az elhívásról, a szolgálatról is szó esett. Nem az a cél, hogy minket csodáljanak. Isten nem arra törekszik, hogy tökéletessé tegyen minket, hanem el szeretne vezetni oda, ahol ő felhasználhatja a tőle kapott talentumainkat.

Természetesen a programok között itt sem maradhatott el a dicsőítő csapat szolgálata. A délután folyamán szemináriumokon vehettek részt a fiatalok, ahol önmaguk megismerése, a test és

Kis Lázár-Bence

lélek kapcsolata, fittség, kommunikáció, Istennel való összetartozás volt a téma. A beszélgetések végeztével a szervezők hívek maradtak az alternatív programokhoz is, mint a játékok, sport és a kreatív sarok.

Isten mindig ad lehetőséget a helyes útra, amikor kísértve vagyunk, hogy a rossz irányt válasszuk. Fontos, hogy a fiatalok is megtanulják, hogyan hagyatkozzanak Isten erejére, és ne saját erőből próbálják megváltoztatni a dolgokat az életükben. A saját erőnk csak rövid távon működik, Istené viszont hosszú távon is! Színes, változatos programok, megújulás, újralátalkozás, új barátságok, testi és lelki felüdülés jellemezte a Fíresz nyári alkalmait.

Ollár Andrea

Kis Lázár-Bence

TISZTÁN. SZÍVVEL.

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Diakóniai Központja indította el a Lydia mosodát Komáromban. Jelmondatunk: Tisztán. Szívvvel. Ez a két szó jellemzi azt a két értéket, amelyek mentén ezt a mosodát üzemeltetjük. A tisztaság alapvető elvárás egy mosoda esetében. Tisztán adjuk vissza a piszkos ruhaneműt, ágyneműt. De tisztán, azaz egyenesen beszélünk a klienssel is, értékeit a legnagyobb gondossággal kezeljük. Szívvvel – ez a szó azt jelenti számunkra, hogy mosodánk védett műhelyként működik. A személyzet tagjait részben egészségkárosodott egyének alkotják, ezzel is segítve őket az önálló élethez. Ez jelenti azt a hozzáadott értéket, amit a Lydia mosoda képvisel. A mosoda a Komáromi Református Egyházközség tulajdona, amit a diakóniai központ bérel. A szolgáltatás indításának hátterében az a szándék áll, hogy az egészségkárosodott személyeknek segítségük érvényesülni a munkaerőpiacon, ezzel megmutatva, hogy megfelelő munkakörülmények mellett a csökkent munkaképességű emberek ugyanolyan értékes munkaerőt képviselnek. A Lydia mosoda szolgáltatásának a megvásárlásával klienseink és üzleti partnereink támogatják az egészségkárosodott személyek integrációját.

A Pátria rádió református műsorai

Szeptember 20-án, a Világosság 7.05 órákor kezdődő műsorában Dócs Szilvia szomatori lelkipásztor Izraelnek a filiszteusok feletti győzelméről szól a hallgatókhoz.

Október 4-én, 7.05-kor a Világosság egyházi műsorban Varga László lacszakállasi lelkipásztor igehirdetésének témája: Izrael királyt kíván.

Október 18-án, a Világosság 7.05 órákor kezdődő adásában Langschadl István padányi lelkipásztor a szamarat kereső királlyá felkent Saul történetének üzenetét tolmácsolja.

November 1-jén, a 7.05-kor kezdődő Világosságban Écsi Gyöngyi hetényi lelkész halottak napja alkalmából a feltámadás reménységéről szól.

Szerkesztő-műsorvezető: Iski Ibolya. A Pátria rádió a református egyházi műsort másnap, hétfőn, 11.05 órákor megismétli.

Egyházunk vezetőségének részvétele rendezvényeken

- Augusztus 27-én a komáromi püspöki hivatalban látogatást tett a Szlovák Köztársaság Fegyveres Erőinek és Fegyveres Testületeinek keretében működő Ökumenikus Lelkigondozói Szolgálat újonnan kinevezett tábori püspöke, Viktor Sabo ezredes, az Ökumenikus Lelkigondozói Szolgálat igazgatója, Vargaestók Dávid százados és a szolgálat nyugalmazott igazgatója, Jaroslav Balocký ezredes. A megbeszélésen a lelkigondozói szolgálat aktuális kérdéseit vitatták meg az érintettek.
- Augusztus 29-én Fazekas László részt vett a Kárpát-medencei református oktatási intézmények közös tanévnyitói ünnepségén, amelynek a nyírbátori református templom adott otthont. Egyházunk püspöke a Generális Konvent Elnökségei és a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház nevében köszöntötte az alkalom résztvevőit.
- Augusztus 30-án Somorján átadásra került a Kárpát-medencei Óvodafejlesztési Program keretében felépült Kiskakas bölcsőde és óvoda. Az ünnepségen többek között részt vett Grezsa István, az óvodaépítési program felügyeletével megbízott miniszteri biztos is. Fazekas László püspök az átadón igehirdetéssel szolgált.

A Zsigárdi Református Egyházközség a megüresedett lelkési állás betöltésére meghirdetett pályázatára 2020. augusztus 25-ig nem érkezett beadvány, így az egyházközség egy új, módosított pályázattal kíván élni, de egyidejűleg személyes megkeresés által is igyekszik szolgálattevőt találni a gyülekezet élére.

A Zsigárdi Református Egyházközség a SZRKE 3/2012-es számú, a lelkészek választásáról szóló törvénye 6.§ (2) bekezdésével összhangban pályázatot hirdet a megüresedett első lelkési állás betöltésére. A gyülekezet – melynek a liturgiában használt nyelve a magyar – biztosítja a teljes gyülekezeti fenntartású lakhatást, az egyéb juttatásokat pedig díjlevélben határozza meg. A gyülekezet elvárja a lelkési szolgálattal járó általános szolgálatok teljes körű és önálló ellátását. A gyülekezet örömmel venné, ha a pályázó lelkész hitét szeretetben megélt, az ifjúsággal örömmel foglalkozó, a közéletben aktív és a kulturális életben pedig tevékeny személy lenne, mivel ez évben elkészül a bölcsőde is.

Benyújtandó dokumentumok: részletes szakmai önéletrajz a lelkési szolgálatban eltöltött évek feltüntetésével, pár pontban felvázolt tervek és célkitűzések a gyülekezetépítéssel kapcsolatban.

A pályázatokat az alábbi címre kell beküldeni: Református Lelkési Hivatal, 925 83 Zsigárd/Žihárec 575. A borítékra kérjük feltüntetni: PÁLYÁZAT

KÁLVINISTA SZEMLE

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház hivatalos lapja. A kiadó címe: Jókai u. 34., 945 01 Komárno. Cégbejegyzési szám: 00179191 Megjelenik havonta.

Főszerkesztő: Fazekas László

Szerkesztő: Fritz Beke Éva

Nyelvi lektor: Édes Enikő

Előfizethető a református lelkési hivatalokban és a szerkesztőség címén. Előfizetési díj: egy (kalendáriumi) évre 6 euró.

A lapterjesztést a szerkesztőség végzi:

Jókai u. 34., 945 01 Komárno.

E-mail: ksz90kh@gmail.com

Telefon: 035/3212 106

A kéziratokat nem őrizzük meg, nem küldjük vissza, rövidítjük és szerkesztésük jogát fenntartjuk.

Nyomdai előkészítés: Szarvas László

Nyomja: Valeur spol. s.r.o.

ISSN: 1335-7298

Nyilvántartási szám: EV 3628/09